

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EUK

11. november 2004

Med henblik på mødet i Folketingets Europaudvalg den 19. november 2004
– dagsordenspunkt rådsmøde (konkurrenceevne) den 25. – 26. november
2004 – vedlægges Videnskabsministeriets notat om de punkter, der forventes
optaget på dagsordenen f.s.v.a. forskningsdelen.

P. H. Orskov

Notat

Samlenotat til Folketingets Europaudvalg med henblik på møde i Rådet (Konkurrenceevne (det indre marked, industri, forskning) den 25.- 26. november 2004

- Forskningsdelen

Pkt. 9: Kommissionens meddelelse: Videnskab og teknologi, nøglen til Europas fremtid – retningslinier for EU's politik til støtte for forskning
KOM(2004) 353 endelig
= Rådskonklusioner

s. 2

Pkt. 10: ITER – International aftale
= Information fra Kommissionen

s. 13

Pkt. 11: Rumpolitik

s. 14

- Forberedelse af fælles møde mellem ESA-ministrene, og Konkurrenceevnerådets ministre "Space Council"
- Konkurrenceevnerådets efterfølgende godkendelse af indstillingen vedr. den fremadskridende udvikling af et europæisk rumprogram

10. november 2004

**Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling**

Bredgade 43

1260 København K

Telefon 3392 9700

Telefax 3332 3501

E-post vt@vtu.dk

Netsted www.vtu.dk

CVR-nr. 1680 5408

Sagsnr. 700

Dok-id 315441

Center for Analyse og Politik

Lone Heyde

Telefon 3392 9713

Telefax 3311 3620

E-post lhe@vtu.dk

**Pkt. 9: Kommissionens meddelelse: Videnskab og teknologi, nøglen til Europas fremtid – retningslinier for EU's politik til støtte for forskning
KOM(2004) 353 endelig**

= Rådskonklusioner

Resume: Meddelelsen skal ses som led i forberedelsen af det kommende 7. rammeprogram for forskning og teknologisk udvikling samt som et element i forberedelsen af beslutning om Unionens finansielle perspektiver for perioden 2007 til 2013.

Kommissionen foreslår, at forskningsindsatsen tilrettes omkring følgende seks hovedmål: 1) Oprettelse af europæiske ekspertisepoler gennem samarbejde mellem laboratorier, 2) Iværksættelse af europæiske teknologiinitiativer, 3) Fremme af kreativitet for grundforskning gennem konkurrence mellem forskerhold på europæisk plan, 4) Europa skal i højere grad tiltrække de bedste forskere, 5) Opbygning af forskningsinfrastruktur af europæisk interesse, 6) Øget samordning af nationale forskningsprogrammer.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

Der lægges op til en mere effektiv forskning i hele EU. Indsatsen på EU-niveau skal koncentreres om centrale temaer. Der peges på rumforskning og sikkerhedsforskning. Endelig fremhæves det, at forvaltningen i Kommissionen er ved at blive ændret, så den i højere grad kan koncentrere sig om overvågning, kontrol og videnskabeligt tilsyn.

Rådskonklusionerne kommer med en række forslag og anbefalinger til Kommissionen om indholdet af syvende rammeprogram bl.a. vedrørende virkemidler, særlige aktiviteter for små og mellemstore virksomheder, gennemførelse af programmet, herunder henstilling om enklere administrative og finansielle procedurer.

1. Baggrund

Meddelelsen skal ses som led i forberedelsen af det kommende syvende rammeprogram for forskning og teknologisk udvikling samt som et element i forberedelsen af beslutning om Unionens finansielle perspektiver for perioden 2007 til 2013.

Meddelelsen skal være med til at sætte dagsordenen for en bred europæisk høring om indholdet af det kommende rammeprogram. Meddelelsen blev drøftet første gang på Rådsmøde (Konkurrenceevne) den 24. september 2004, hvor der blev vedtaget et sæt meget overordnede Rådskonklusioner. På Rådsmødet den 25.-26. november 2004 planlægger formandskabet at få vedtaget Rådskonklusioner med Rådets mere detaljerede anbefalinger til indholdet af syvende rammeprogram.

2. Indhold

Meddelelsen

Lissabon og forskningen

Indledningsvis henvises til, at Barcelona-målsætningen om øgede investeringer i forskning og innovation indebærer, at der både nationalt og på europæisk plan er behov for øgede investeringer.

Der er almindeligt anerkendt, at EU's forskning i mange tilfælde indebærer en europæisk merværdi. Der opnås kritisk masse af ressourcer til løsningen af problemer af betydelig økonomisk betydning (mikroelektronik og bioteknologi). Der kan etableres netværk, hvor den højeste ekspertise samarbejder om løsningen af aktuelle problemer (BSE).

En øget indsats på europæiske plan bør tilrettelægges, så den tilskynder til private investeringer i forskning. Det kan bl.a. ske gennem samarbejde om gennemførelsen af store teknologiprojekter, samarbejde om styrkelse af menneskelige ressourcer samt gennem etablering af centre (ekspertisepoler), som besidder ekspertise af særlig høj standard.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

Det europæiske samarbejde skal tilrettelægges, så det fremmer gennemførelsen af forskning af topkvalitet. Det skal samtidig sikres, at resultaterne bringes i anvendelse i virksomhederne. Der må skabes bedre rammer for overførsel af viden gennem vidensparker, innovationspolitik samt effektiv forvaltning af intellektuel ophavsret.

Der er meget stor interesse for at deltage i sjette rammeprogram, og dette indebærer, at kun 20 pct. af ansøgningerne kan imødekommes.

Rammeprogrammet skal opfylde mange forskellige behov, hvilket betyder, at forskellige implementeringsinstrumenter er nødvendige. Der er imidlertid behov for nærmere at vurdere mulighederne for forenklinger i forvaltningen af bevillinger fra rammeprogrammet.

Seks overordnede mål

Kommissionen foreslår, at forskningsindsatsen tilrettelægges omkring følgende seks hovedmål:

- Oprettelse af europæiske ekspertisepoler gennem samarbejde mellem laboratorier

Med sjette rammeprogram udvidedes viften af implementeringsinstrumenter til at omfatte "ekspertisenetværk" og "integrerede projekter", som har en strukturerende virkning på forskningen i Europa ved at medvirke til opbygningen af "europæiske ekspertisepoler".

Det overvejes i øjeblikket, hvorledes eksisterende instrumenter kan forbedres, så de nye strukturer kan udnyttes bedst muligt.

- Iværksættelse af europæiske teknologiinitiativer

Kommissionen og erhvervslivet har taget initiativ til etablering af "teknologiplatforme". Virksomheder, forskningsinstitutioner, finansverdenen og

organisationer ansvarlig for reguleringer mødes på europæisk niveau for at fastlægge en fælles forskningsdagsorden, som mobiliserer de nødvendige ressourcer til udviklingen af nye teknologier.

I begrænset omfang vil der være behov for en europæisk tilgang, der indebærer iværksættelse af omfattende "fælles teknologiinitiativer, der gennemføres på grundlag af beslutninger om etablering af strukturer baseret på traktatens art. 173.

- Fremme af kreativitet for grundforskning gennem konkurrence mellem forskerhold på europæisk plan

Hvis de bedste individuelle forskerhold i højere grad bringes til at konkurrere med hinanden og støttes på europæisk plan, kan der opnås øget dynamik, kreativitet og kvalitet inden for europæisk forskning. Der er behov for et europæisk forskningsråd, der kan støtte en større europæisk grundforskning.

Kommissionen foreslår, at et europæisk forskningsråd etableres med henblik på at støtte forskning, der udelukkende udvælges på grundlag af videnskabelig kvalitet.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

- Europa skal i højere grad tiltrække de bedste forskere

Det er EU's mål at fremme videnskabelige karrierer i Europa. EU-støtte til forskerstipendier skal forøges med henblik på at tiltrække de nødvendige forskere til Europa.

- Opbygning af forskningsinfrastruktur af europæisk interesse

Der er etableret et forum "ESFRI", som har til opgave at vurdere behovet for etablering af infrastruktur til forskningen i Europa. Det foreslås, at der gennemføres en aktion, som skal støtte opbygning og drift af nye infrastrukturfaciliteter af europæisk interesse, og det skal ske ved hjælp af en mekanisme, som anvendes for transeuropæiske net (TEN). Fremgangsmåden vil blive anvendt til støtte for levering af ydelser, der er vigtige for det europæiske forskersamfund inden for områder som f. eks. sammenkobling af nationale forskningsnet.

- Øget samordning af nationale forskningsprogrammer

Samarbejdet om gennemførelsen af nationale forskningsprogrammer er sat i gang under sjette rammeprogram. Det foreslås, at dette samarbejde intensiveres under det kommende rammeprogram.

Det planlægges i den forbindelse, at traktatens art. 169 i øget omfang tages i anvendelse i bestræbelserne på at fremme programsamarbejdet. Der lægges vægt på, at landene klart tilkendegiver deres villighed til at engagere sig økonomisk. Der vil endvidere være behov for at se på, hvilke beslutningsmekanismer der bør tages i anvendelse.

En mere effektiv forskning i hele EU

For at fremme Lissabon-dagsordenen skal alle EU's forskningsinstitutioner gives midler til at styre hen mod topkvalitet. Partnerskaber af begrænset størrelse med fremragende laboratorier i andre lande vil være midlet for unge forskerhold eller mindre magtfulde institutioner til at høste frugterne af internationalt samarbejde.

De overførelsesmekanismer, der er forbundet med projekterne vil bidrage til at styrke videngrundlaget i alle EU-lande.

En del af midlerne til strukturfondene er øremærket til udvikling af forskningskapacitet. Der skal derfor arbejdes for, at EU's forskningsbudget og strukturfondene anvendes på en måde, så de supplerer hinanden bedre i fremtiden.

En EU-indsats, der er koncentreret om centrale temaer

Der lægges vægt på at identificere temaer af særlig interesse for Europa, idet der dog i et vist omfang skal kunne gives støtte til forskere, uden for på forhånd fastlagte temaer. Der lægges videre vægt på forskning på områder, der kan støtte temaer af betydning for EU's politikområder.

Der er to nye områder, hvor forskningen spiller en vigtig rolle som drivkraft for udviklingen, nemlig inden for rumfart og sikkerhed.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

På grundlag af en europæisk rumpolitik skal der udvikles et europæisk rumprogram, hvor forskningen skal udgøre et centralt element. Der lægges vægt på teknologi til udnyttelse af rummet inden for navigation, jordobservation samt satellitbaseret telekommunikation. Rumtransport og udforskningen af rummet er andre centrale emner.

Sikkerhed er et vigtigt satsningsområde for Europa. Sikkerhed omfatter personsikkerhed, statens sikkerhed, sikkerhed inden for transport og telekommunikationsnet mv.

På grundlag af den iværksatte forberedende aktion vil der blive udviklet et program, der kan øge befolkningens sikkerhed og som kan bistå EU med at udføre fredsbevarende og konfliktforebyggende opgaver.

Større virkning med bedre midler

Kommissionen fremhæver, at gennemførelsen af forskningspolitikken skal foregå i overensstemmelse med principperne om den mest effektive gennemførelse. Medlemsstaterne, forskningens aktører og Kommissionen skal forvalte aktionerne i partnerskab, når dette har til formål at skabe større sammenhæng mellem den offentlige og private forskningsindsats samt mellem medlemsstaternes teknologipolitikker. Det omfatter anvendelsen af art. 171, art 169 samt aktioner til gennemførelse af TEN projekter. Forvaltningen af støtte til individuelle forskere vil blive uddelegeret.

Forvaltningen i Kommissionen er under ændring, så den i højere grad kan koncentrere sig om overvågning, kontrol og videnskabeligt tilsyn.

På vej mod det syvende rammeprogram

Retningslinierne i denne meddelelse er udarbejdet med henblik på at fremme den politiske debat om indholdet af det næste rammeprogram både med hensyn til støtteordninger og temaer.

Udkast til Rådskonklusioner

Der indledes med henvisninger til bl.a. Lissabon-strategien, det europæiske forskningsrum (ERA), Barcelona-målsætningen og Rådets konklusioner fra 24. september 2004.

A. Oprettelse af europæiske ekspertisepoler gennem samarbejde mellem laboratorier

Transnationalt samarbejde bør være en kernekomponent i syvende rammeprogram. Der er behov for yderligere at forbedre gennemførelsen af rammeprogrammet gennem veludvalgte instrumenter og en passende balance mellem dem. Der skal sikres en kontinuitet mellem de tematiske områder i det nuværende rammeprogram og synergi med andre hovedmål i syvende rammeprogram.

B. Iværksættelse af europæiske teknologiinitiativer

Teknologiplatformkonceptet på europæisk plan er et vigtigt instrument, som bl.a. kan være med til at stimulere privat-offentligt samarbejde. Gennemsigthed og åbenhed skal sikres i forbindelse med etableringen af en platform. Nye modeller for samarbejde og finansieringsmekanismer bør udvikles.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

C. Fremme af kreativitet for grundforskning gennem konkurrence mellem forskerhold på europæisk plan

Europæisk grundforskning skal opnå den højst mulige internationale synlighed – gennem åben konkurrence. Det vigtigste kriterium – inden for hele forsknings- og teknologifelter – vil være, at kun forskning af den højeste kvalitet kan støttes. Kommissionen opfordres til efter konsultation af nationale myndigheder m.fl. at udvikle en ny mekanisme, som bl.a. skal sikre passende midler, have videnskabelig autonomi, gennemsigthed, effektivitet og troværdighed.

D. Europa skal i højere grad tiltrække de bedste forskere

Der henvises til Barcelona-målsætningen, idet Rådet hilser Kommissionens intentioner om at strømline og styrke "Marie Curie" aktiviteterne. Der skal lægges på bl.a. at tiltrække unge mennesker til forskning, forskeruddannelse, kvinders rolle og plads i forskning, overførelse af viden især til fordel for de teknologisk mindst udviklede regioner og små og mellemstore virksomheder, udvidede muligheder for udveksling med andre dele af verden.

E. Opbygning af forskningsinfrastruktur af europæisk interesse

De nuværende aktiviteter skal fortsættes og styrkes. Rådet er positivt indstillet over både over for Kommissionens initiativ til at udvikle en strategisk køreplan og over for den rolle, som ESFRI (The European Strategy Forum for Research Infrastructures) spiller. Køreplanen bør jævnligt opdateres. Kommissionen opfordres til at undersøge mulighederne for at etablere passende mekanismer til finansiering af nye forskningsinfrastrukturer af paneuropæisk interesse.

F. Øget samordning af nationale forskningsprogrammer

Rådet anerkender den succes, som ERA-NET har haft. Kommissionens intentioner om at styrke bestræbelserne på at koordinere nationale programmer hilses velkommen – især gennem følgende aktiviteter: fortsættelse af ERA-NET, ERA-NET-PLUS (EU-støtte til fælles indkaldelser mellem nationale

forskningsprogrammer), en udvidet brug af art. 169, idet man skal drage nytte af erfaringerne fra det nuværende EDCTP-program (European and Developing Countries Clinical Trials Partnership).

Rådet hilser det velkomment, at CREST fortsat spiller en aktiv rolle i koordineringen af nationale forskningsprogrammer.

Rådet opfordrer Kommissionen til yderligere at udvikle samarbejde og koordinering mellem europæiske mellemstatslige organisationer og EU, især med EUREKA, COST, CERN m.fl.

G. Horisontale områder

Rådet understreger den betydning, som små og mellemstore virksomheder har for vækst og konkurrenceevne. Der er derfor behov for at øge effektiviteten og samspillet mellem nationale og europæiske forskningsprogrammer til støtte for små og mellemstore virksomheder. Rådet opfordrer Kommissionen til bestræbe sig for at øge og lette smv-deltagelse, herunder gennem instrumenter rettet særligt mod smv.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

Rådet opfordrer Kommissionen til at udvikle en EU-strategi for internationalt videnskabeligt samarbejde og dermed fortsætte med at sikre, at rammeprogrammet er åbent for resten af verden.

Rådet understreger behovet for yderligere at udvikle aktioner, der opmuntrer til tættere forbindelser mellem forskning og samfund.

H. Sikkerheds- og rumforskning

Rådet hilser Kommissionens meddelelse velkommen om "Sikkerhedsforskning: De næste skridt" og betragter den som et værdifuldt bidrag til debatten om den fremtidige støtte til gavn for europæiske borgeres sikkerhed og til styrkelse af det industrielle grundlag.

Rådet henviser til rammeaftalen mellem ESA og EU, indgået i 2004. Rumforskningsaktiviteter kan understøtte EU's politikområder så som miljø, telekommunikation og transport samt bidrage til videnskabelig og teknologisk innovation. Rådet støtter derfor, at Kommissionen vil foreslå finansiering af rumforskning i syvende rammeprogram.

I. Konklusion

Rådet tilskynder Kommissionen til tidlige i 2005 at fremlægge sine forslag til det kommende rammeprogram, idet tages hensyn til resultaterne af den politiske debat og rådgivningen. Forskningen skal sikre sammenhæng og synergi mellem programmets hovedmål og omfatte forslag til at forenkle og forbedre de administrative og finansielle procedurer.

3. Europa-Parlamentets udtalelse

Der foreligger ikke en udtalelse fra Europa-Parlamentet.

4. Høring i Danmark

Meddelelsen har været sendt til høring i EF-Specialudvalget for forskning i forbindelse med Rådets møde den 24. september. Herefter opfordrede Videnskabsministeriet specialudvalgets medlemmer til at indsende yderligere synspunkter, især med hensyn til temaer i det syvende rammeprogram. Ved høringsfristens udløb den 30. august henholdsvis den 25. oktober var der indkommet følgende synspunkter:

Hørings svar i forbindelse med Rådsmødet den 24. september 2004:

Akademikernes Centralorganisation (AC) finder det positivt, at Kommissionen foreslår en væsentlig forhøjelse af de europæiske forskningsbevillinger. Der peges samtidig på, at EU-midler ikke må komme til at træde i stedet for nationale bevillinger.

AC finder, at de seks foreslåede hovedmål generelt set danner et udmærket udgangspunkt for de videre drøftelser af EU's forskningspolitik og det syvende rammeprogram.

Med hensyn til iværksættelse af europæiske teknologiinitiativer finder AC det vigtigt, at man fra dansk side sikrer, at de danske virksomheder og forskningsmiljøer har ressourcerne til at medvirke i europæiske teknologiinitiativer.

Med hensyn til tiltrækning af de bedste forskere ser AC gerne, at Danmark bidrager til en konkretisering af, hvordan EU's forskningspolitik kan understøtte, at Europa kan tiltrække - og ikke mindst uddanne og fastholde - de bedste forskere. AC ser derfor gerne, at der udarbejdes dansk forslag om udarbejdelse af en fælleseuropæisk strategi for forskerkarrierer i Europa samt gennemførelse af analysearbejde, der kan afdække de vigtigste barrierer for større forskermobilitet mellem EU-landene og vise de europæiske forskeres aktuelle rejsemønstre.

Endelig peger AC på, at forskeruddannelse bør indgå som et element i alle europæiske forskningsprojekter, og dette kan understøttes af tiltag såsom etablering af flere fælles europæiske forskeruddannelseskurser og forskerskoler i tilknytning til de bedst kvalificerede og mest sammenhængende forskningsmiljøer.

Rektorkollegiet finder, at hovedkonklusionerne fra Marimon-rapporten i højere grad bør inddrages. Rektorkollegiet har noteret sig en yderligere drejning af de europæiske forskningsprogrammer over mod teknologisk udvikling frem for forskning. Det anses ikke for hensigtsmæssigt for forskningen med et mere snævert fokus. Vedr. øget samordning af nationale forskningsprogrammer mener Rektorkollegiet, at der i lyset af spørgsmålet om solidarisk hæftelse bør findes samarbejdsformer, der ikke indebærer brugen af European Economic Interest Groups (EEIG). Kommissionen må derfor anbefales at finde andre samarbejdsformer.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

Hørings svar i forbindelse med Rådsmødet den 25.-26. november 2004:

Dansk Industri (DI) opfordrer den danske regering til at arbejde for

- At forøge EU's budgetter til forskning og udvikling, såfremt det sker målrettet mod områder, der styrker EU's konkurrenceevne
- At de prioriterede forskningstemaer videreføres i syvende rammeprogram
- At hensynet til mindre og mellemstore virksomheder forstærkes. Det skal bl.a. ske gennem mere fleksible projektyper med færre partnere, og gennem dedikerede midler til projekter, hvor MMV-virksomheder deltager
- At de administrative byrder ved deltagelse i rammeprogrammet lettes
- At der oprettes et europæisk forskningsråd, der skal støtte fremragende grundforskning
- At der afsættes midler til oprettelse af teknologiplatforme, der skal fremme anvendelsesorienteret forskning med henblik på at løse samfundsmæssige problemer
- At der kommer yderligere fokus på uddannelsen af flere forskere
- At den danske regering og centraladministration foretager en ressourcemæssig opprioritering af den europæiske forskningspolitik.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

Det Frie Forskningsråd (DFF)

Det Frie Forskningsråd (DFF) har valgt særligt at fokusere på de spørgsmål, der er mest centrale for DFF, nemlig den forskerinitierede forskning. Det er bestyrelsens opfattelse, at der er stort behov for et europæisk forskningsråd, som bredt kan støtte forskerinitieret forskning på europæisk niveau, og som kan skabe en europæisk arena for konkurrence på kvalitet.

Det Frie Forskningsråd kan i særdeles begrænset omfang indgå i aftalte temabelagte programaktiviteter med søsterorganerne i resten af Europa. Den nye Lov om forskningsrådgivning m.v. kan derfor få som konsekvens, at internationaliseringen af den forskerinitierede forskning får vanskeligere betingelser. Derfor har den del af de samlede forskningsaktiviteter mere end nogensinde brug for et velfungerende europæisk forskningsråd.

Et europæisk forskningsråd hverken kan eller skal erstatte den nationale støtte til forskerinitieret forskning, men skal støtte forskerinitieret forskning, hvor hensynet til kvalitet bedst vil kunne tilgodeses i et europæisk perspektiv. Etableringen af et sådant forskningsråd med et passende volumen inden for rammerne af det 7. rammeprogram åbner desuden for, at der på europæisk niveau kan skabes en hensigtsmæssig balance mellem forskerinitieret forskning og den strategiske forskning, som hidtil er blevet dækket af rammeprogrammerne.

I en arbejdsdeling mellem nationale og et europæisk forskningsråd for forskerinitieret forskning vil det være hensigtsmæssigt, at det nationale niveau støtter de spæde og/eller mindre initiativer. Det europæiske niveau vil være en styrke, når det drejer sig om meget store initiativer, der i de enkelte lande er "enestående" og som derfor kan have brug for europæisk med- og modspil. Hertil kommer initiativer, der kan fremme mobilitet og samarbejde på tværs af landene. Med andre ord er det europæiske niveau vigtigt, når det drejer sig om satsninger,

hvor en europæisk konkurrence kan sikre, at det bedste i Europa støttes, og at der i Europa opnås synergi snarere end uhensigtsmæssig overlap.

Et forventet misforhold mellem volumen af indsendte ansøgninger og budgetrammer vil i betydelig grad kunne modvirkes gennem den profil et europæisk forskningsråd får. Et elitært forskningsråd, bemandet med højt kvalificerede forskere, der sikrer gennemførelse af fagligt troværdige evalueringsprocesser baseret alene på kvalitetsvurderinger af ansøgninger, der har et vist volumen, vil i sig selv begrænse ansøgningsmængderne. Et europæisk forskningsråd skal først og fremmest på banen på de forskningsfelter, hvor den nationale konkurrence er for begrænset. Her vil en europæisk arena være et vigtigt bidrag til at sikre og stimulere kvalitet.

Sammenfattende finder DFF, at et europæisk forskningsråd væsentligt vil kunne fremme den nødvendige balance mellem forskerinitieret og strategisk forskning. I den videre proces vil to forhold være specielt vigtige: Finansieringen må tilvejebringes fra andre kilder end dem, der i dag anvendes på forskerinitieret forskning i de enkelte lande, og rådet skal sammensættes og fungere, så der ikke kan rejses tvivl om at midlerne uddeles alene efter kvalitetshensyn.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

Det Strategiske Forskningsråd (DFS) foreslår, at følgende satsningsområder tildeles et større budget:

Bæredygtige energisystemer, eksempelvis under følgende temaoverskrift:
"Udvikling af nye teknologier fore bæredygtig energi".

Bæredygtige transportformer, herunder såvel optimering af udnyttelsen af infrastruktur som helt nye effektive transportmetoder. Derudover åbner satellitinformation muligheder.

Globale miljøændringer og økosystemer med bl.a. følgende temaer:
Konsekvenser af klimaændringer for terrestriske, atmosfæriske og akvatiske økosystemer,
Miljø- og fiskeriforskning, Miljø og sundhed; Miljøvenlige produkter og processer.

Nanoteknologi, herunder nanomedicin og etiske aspekter ved anvendelse af nanoteknologi.

Bioteknologi, herunder anvendelse af bioteknologi til innovation inden for smarte biologiske processer, biologiske produkter og biologiske løsninger regenerativ celle teknologi og udvikling af lægemidler og fødevarerproduktion.

IT. Foruden anvendelserne af IT, som har været i fokus i 6. rammeprogram, er det vigtigt at sikre, at EU bidrager i udviklingen af nye platforme. Nye udfordringer inden for krydsfelterne mellem bio, nano og IT bør også indgå.

Fødevarer og sundhed med temaer, hvor der sker en mere tværgående koordinering af emnerne, således at fødevarer kan behandles i forbindelse med f.eks. sundhedsområdet, informationsteknologi, nanoteknologi og bæredygtig udvikling.

Biovidenskab, genomforskning og bioteknologi i sundhedens tjeneste, herunder Ernæring/sundhed på individ-, gruppe- og populationsniveau, Grundlæggende forståelse af kroniske sygdomme, infektionssygdomme, metaboliske sygdomme såsom hjerte/karsygdomme, diabetes og fedme, Mekanismer til forståelse af forebyggelse af sygdomme, der relateres til arv/miljø/eksponering under vilkår i udviklede lande, herunder allergi og kræft.

Fødevarer og -sikkerhed, herunder nye teknologiers anvendelse i fødevarereproduktionen, specielt bio- og nanoteknologi samt IKT; ændringer i livsstilens betydning for flere og nye fødevarerelaterede sygdomme eller sundhedspåvirkninger; ernæring og sundhed; udvikling af ernæringsrigtige fødevarer.

Derudover foreslår DSF

- at øge budgettet for forskningsinfrastruktur. Forskernes/brugernes behov skal være afgørende for støtten til infrastrukturene.
Forskningsinfrastrukturer bør ikke kun prioriteres inden for den teknisk- og naturvidenskabelige forskning, men også inden for samfundsvidenskab og humaniora.
- at fremme virksomhedernes deltagelse i forskningssamarbejder for at sikre et tæt samspil mellem forskere, virksomheder og brugere,
- at skabe større viden om de barrierer SMVer har for at deltage i forskningsprojekter med henblik på at mindske disse,
- at strukturere teknologiplatforme således, at SMVer kan inddrages,
- at uddanne flere Phd.er og post.doc.er, herunder rekruttere flere udenlandske forskere og øge mulighederne for forskermobilitet,
- Ekspertisenetværk (NoE) og Integrerede Projekter (IP) bør gøres mere tiltrækkende for SMVer
- at opprioritere projektyper, som fordrer færre partnere, som f.eks. STREP,
- at mindske bureaukratiet omkring ansøgningsprocessen,
- at anvende to-trins ansøgningsprocedure mest muligt,
- at skabe muligheder for at indgå forskningssamarbejder med de nye vækstlande Brasilien, Rusland, Indien, Kina, Singapore, Taiwan og Sydkorea,
- at fremme oprettelsen af et Europæisk Forskningsråd, der kan støtte forskerinitieret grundforskning.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

5. Statsfinansielle og lovgivningsmæssige konsekvenser

Forberedelsen af rammeprogrammet befinder sig i en indledende fase, så der kan på indeværende tidspunkt ikke gøres rede for mulige statsfinansielle og lovgivningsmæssige konsekvenser.

6. Nærhed og proportionalitet

Forsknings-samarbejdet i EU gennemføres primært med henblik på princippet om udnyttelse af europæisk merværdi. Ved behandlingen vil hensynet til nærhed og proportionalitet indgå i afvejningen af de enkelte elementer i rammeprogrammet.

7. Forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Meddelelsen blev forelagt for Europaudvalget den 17. september forud for Rådsmødet (Konkurrenceevne) den 24. september 2004 – Samlenotat af 9. september 2004.

**Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling**

Pkt. 10: ITER - International aftale

= Information fra Kommissionen

1. Baggrund

På Rådsmødet den 26. november 2003 besluttede Rådet (Konkurrenceevne) at tilbyde en europæisk placering af ITER-anlægget i Cadarache i Sydfrankrig suppleret med en afdeling i det nordøstlige Spanien.

På et ministermøde mellem de seks ITER-partnere, EU, Japan, Rusland, USA, Sydkorea og Kina, (Kommissionen repræsenterer EU) i Washington den 20. december 2003 kunne der ikke opnås enighed om placeringssted for ITER. En placering i Japan støttes af USA og Sydkorea, hvorimod en placering i Frankrig støttes af Rusland og Kina.

På Rådsmødet (Konkurrenceevne) den 18. maj og det uformelle Rådsmøde den 14. juni 2004 redegjorde Kommissionen for forhandlingssituationen. På ministermødet mellem ITER-partnerne i Wien den 18. juni 2004 kom man ikke længere i forhandlingerne om placeringsspørgsmålet.

På Rådsmødet (Konkurrenceevne) den 24. september 2004 drog formandskabet på grundlag af en udveksling af synspunkter konklusioner om det videre arbejde. EU fortsætter som tidligere aftalt bestræbelserne på en global løsning og med en placering af den nye fælles forskningsfacilitet i Frankrig.

Det er forventningen, at Kommissionen vil orientere om de internationale forhandlinger mellem de globale partnere i Wien den 8. - 9. november om den fremtidige placering og de økonomiske implikationer.

2. Forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Europaudvalget er ved flere lejligheder blevet orienteret om ITER, senest ved samlenotat af 9. september 2004 forud for rådsmødet (Konkurrenceevne) den 24. september 2004.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

Pkt. 11: Rumpolitik

- **Forberedelse af "Space Council" (fælles møde mellem ESA ministrene og Konkurrenceevnerådets ministre)**
- **Konkurrenceevnerådets efterfølgende godkendelse af indstillingen vedr. den fremadsridende udvikling af et europæisk rumprogram**

1. Baggrund

Den 11. november 2003 vedtog Kommissionen Hvidbogen om europæisk rumpolitik, som var blevet udarbejdet i samarbejde med Den Europæiske Rumorganisation (ESA). Hvidbogen indeholder en handlingsplan for implementeringen af en europæisk rumpolitik. Rumteknologier skal spille en nøglerolle for hurtigere økonomisk vækst, jobskabelse, konkurrenceevne samt fremme udvidelsesprocessen og bidrage til en bæredygtig udvikling, sikkerhed og forsvar. Hvidbogen anbefaler aktioner med henblik på at sikre Europas uafhængige adgang til rummet og fremme af europæisk rumforskning. Kommissionen argumenterer for at øge rumindsatsen for at sikre, at Europa bevarer sin position som rummagt. Den rumrelaterede industri bør ikke svækkes, og afgørende viden og færdighed bør sikres permanent fra Europa.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

Hvidbogen blev præsenteret på Rådsmøde (Konkurrenceevne) den 26.-27. november 2003, og rådet havde en udveksling af synspunkter på Rådsmøde (Konkurrenceevne) den 11. marts 2004.

Ifølge rammeaftalen mellem ESA (European Space Agency) og EU fra 28. maj 2004 skal der afholdes regelmæssige fælles møder på ministerniveau. Møderne vil være opfølgning af hvidbogen i form af fælles drøftelser mellem EU og ESA om udviklingen af et europæisk rumprogram.

Der er planlagt tre sessioner: 1) Forberedelse af Konkurrenceevnerådets møde med ESA-ministrene, 2) Fælles møde mellem ESA-ministrene og Konkurrenceevnerådets ministre, "Space Council", 3) Konkurrenceevnerådets efterfølgende tilslutning til indstillingen vedr. udviklingen af et europæisk rumprogram.

På mødet i "Space Council" den 25. november vil der på basis af et positionspapir blive givet en status for udviklingen af et europæisk rumprogram, og på basis af et spørgeskema vil der blive udvekslet synspunkter.

2. Forelæggelse i Folketingets Europaudvalg

Hvidbogen blev forelagt Europaudvalget til orientering forud for møder i Konkurrenceevnerådet den 26. november 2003 og den 11. marts 2004 (Samlenotat af 13.11.2003 og Samlenotat af 26.02.2004).